

NOVÉ KNIHY

Redakce "Zpráv SVU" považuje za svou povinnost upozorňovat na publikace, vydané ať česky, ať anglicky od českých či slovenských autorů. Rozsah "Zpráv" ovšem nedovoluje otiskovat zevrubné recenze. Co čtenář na těchto stránkách najde, je míněno spíše jako upozornění. Mimořádné pochopení jednoho z členů, vyjádřené peněžitým darem umožnilo redakci vydat toto číslo ve zvětšeném rozsahu; doufáme, že také v prosinci dáme členům do rukou rozsáhlejší číslo.

ENCYKLOPEDIÉ NEBO MONOGRAFIE?

"Government, Law and Courts in the Soviet Union and Eastern Europe" jmenuje se dvousvazková publikace o 2067 stranách. Redigovali ji Vladimír Gsovski a Kazimierz Grzybowski a vyšla v nákladatelství Fred. Praegera v Novém Yorku.

Na sepsání této významné publikace se účastnilo dvacet osm spolupracovníků, mezi nimi čtyři Českoslováci: dr. Alois Boehmer, dr. Jar. Jíra, dr. Št. Kočvara a dr. Jindřich Nosek. Část první (kapitola 1.) pojednává o režimu a jeho vzniku v Sovětském svazu, v Baltických státech, v Albanii, Maďarsku, Polsku, Rumunsku a v Jugoslavií. Stať o Československu napsal dr. Jíra, a o zvláštích znacích čs. lidově demokratického re-

žimu dr. Št. Kočvara. Druhá část pojednává o civilním i trestním soudnictví ve jmenovaných zemích. O Československu psal opět dr. Jíra, a dr. Kočvara doplnil tuto kapitolu výkladem o sovětizaci advokacie v ČSR. Čtvrtá kapitola se týká opět Československa: dr. Jíra tu napsal studii o hmotném právu trestním. Pátá kapitola je věnována sovětizaci civilního práva a části o ČSR napsali dr. Kočvara, dr. J. Nosek a dr. A. Boehmer. Část šestá, nadepsaná "Dělníci a továrná", obsahuje kapitolu o ČSR od dr. Boehmera a část sedmá "Země a rolník" ukazuje poměry v ČSR ve studii Štefana Kočvary.

Pro vydavatele, autory i čtenáře je nesporně mrzuté, že části, jednající o ČSR, byly antikvovány ještě dříve, než celé dílo bylo vydáno, a to tím, že v ČSR byla schválena v červenci nová ústava. Nicméně má

dnes anglický čtenář a vědecký pracovník zásluhou této publikace po ruce bohaté informace o ČSR v letech 1945-1960. Mluvě o bohatosti informací máme na mysli ovšem ještě dvě jiné publikace starší: "Legal Sources and Bibliography of Czechoslovakia by Alois Boehmer, Jaroslav Jíra, Štefan Kočvara and Jindřich Nosek. (Vladimír Gsovski general editor.); a publikaci "Czechoslovakia". A volume in the Mid-European Studies Center Series. East Europe under the Communists, Vratislav Bušek and Nicholas Spulber, editors.

Zbývá nyní tedy vyplnit mezeru v celkovém obrazu čs. právního vývoje zpracováním staršího právního vývoje do roku 1945 a o stavu po roce 1960. Doporučuje se monografický přístup k tomuto dlouhodobému úkolu. V. B.

ODPOVĚDNOST ZA ŽIVOT

Profesor dr. Felix Mikula přednesl v rámci 37. eucharistického světového kongresu přednášku na téma: "Odpovědnost za život pokolení přítomného a budoucího." Přednášku vydal tiskem, bohužel pouze cyklostilovaně. Felix Mikula tu polemizuje s filozofem Bertrendem Russellem, s politikem Stephenem King-Hallem a s ředitelem bavorské televise Clemensem Münsterem, kteří každý po svém způsobu dokazovali, že nadvláda komunismu nad světem by nebyla tak velká pohroma jako zánik lidského pokolení. Protože prý rudý násilník se po čase umoudří a změní, jako prý se nakonec zcivilizoval i Džingischán. Dr. Mikula ve své argumen-

taci proti těmto názorům uvádí, že člověk při budování světa musí být podmětem a nikoliv předmětem zájmu, že mravní hodnoty mají platnost objektivní, že žádná morálka není možná bez bytosti nutné a nezměnitelné, které v češtině říkáme "Bůh". Tudíž že pro člověka existuje větší zlo než je časná smrt, větší zlo než se vůbec nenarodit. Filozoficky řečeno: život pozemský není hodnotou absolutní, není samoúčelný, není vůbec "dobrotou", jak říká Mikula, nepřivede-li nás k cíli, pro který nám byl život dán. Jestliže se nakonec zcivilizoval i Džingischán, je to proto, že podlehl duchovně vyššímu prostředí. Proto naše duchovní převaha má za úkol působit na ducha mravně primitivního. Pokolení budoucí jistě závisí na pokolení přítomném, nikoli však jen od jeho života fyzického, ale i morálního. Také národ není jen pojem fyzický, nýbrž ethnicko-kulturní. Bez morální velikosti však zaséváme do půdy národních dějin vlastním hrdinství, a hrdinství přítomné generace zaručuje budoucím pokolením, národu — život, nikoli, smrti. I v minulosti násilníkovi často zaimponovala duchovní převaha odpůrcova, a co bylo možné v minulosti, je možné i v přítomnosti. Naděje na přežití dnešní atomové doby je v mravní síle, nikoli v defétizmu. P. D.

BILÝ ČLOVĚČE — A CO TEĎ?

Tato otázka se vtírá čtenáři mezi každou řádkou útlé, ale hutné knížky, kterou její autor, Antonín Cěkota, nazval: "Co se děje na Východě?" Je to v podstatě rozšířené

znění přednášky, přednesené v Torontu a vydané v "Edici Naše Hlasy" tamtéž,

Antonín Cekota, někdejší šéfredaktor zlínského tisku a nyní jeden z vedoucích mozků Baťových závodů v Kanadě, podnikl krátce za sebou dvě cesty po Africe a hlavně po Asii. Jeho knížka útržkovitě shrnuje poznatky a zkušenosti z cest. Největší klad těch padesáti šesti stránek je v tom, že autor neulpěl ve sféře průmyslu a obchodu, ale snažil se poctivě pochopit duchovní problematiku "Západ contra Východ" a naopak. Nepočínal si po způsobu proslulých západních reportérů, kteří projedou zemi expresním vlakem — a vše o ní vědí, aniž si předem přečli třeba jen turistického průvodce. Cekota se na svou cestu pilným studiem předem připravil. Proto nejel do neznáma a proto nepíše povrchnosti. Promyslnil ideový, duchovní i náboženský rozpor mezi bílým člověkem a Asiatem. Navíc k tomu čtenáři objevil myslitele a básníka Koranu Igbala a doplnil knížku básnickým převodem z Kahlil Gibrana, jiného básníka Asie. Básník Igbal není komunista, přes to však hluboce opovrhuje západní civilizaci a vidí všechny nedostatky západní demokracie:

*"Nezaměstnanost — nahota —
opilství a bída,
to jsou triumfy Západní civilizace.
Pokrok lidu, který nehledá řízení
Boží,
je omezen jen na elektřinu a páru.
Věř mi:
Na cestě k mravnímu pokroku
člověka*

*největší překážkou je dnešní
Evropa!"*

Je přirozené, že baťovského propagandistu zaujala v Indii zpřiznřená duše. Je to Ramakrišna, který líčí problémy své země spíše slogany než veršem: "Mějte víru, že jste zrozeni, abyste vykonali velké věci. Vaše vlast si žádá hrdin. Buďte hrdiny!" Nebo: "Velké dílo nelze vykonat humbugem. K výkonům je třeba obrovské energie, kterou lze zmobilisovat jen láskou a vášní k pravdě. Manifestujte svoji mužnost výkony!" Tyt ocitáty a jim podobné, čtou se jako myšlenky Henry Forda, Tomáše Bati, pokažené nudou hesel komunistických pětiletetek. Ale takové myšlenkové proudy jdou zřejmě dnešní Asii.

Ant. Cekota právem vidí největší neduchovní, ale faktický problém Asie v zaostalosti a přelidněnosti. Vtipně na jednom místě píše: "V boji s problémem přelidněnosti a vysoké porodnosti není ovšem Indie osamocena. Jestliže lidstvo tento problém nerozřeší v jedné nebo dvou generacích, zbude na zeměkouli jen místo k stání."

Přes všechny Cekotovy upřímně míněné optimistické závěry o nadřaděnosti a převaze Západní civilizace, nezavírá se pozorný čtenář dojmu, že Cekotovy zkušenosti jsou dalším svědectvím o soumraku bílé rasy; o soumraku, který prožíváme, aniž máme odvahu uvědomit si to. I za to náleží autorovi dík. Hn.

NÁŠ KULTURNÍ PŘÍNOS

JIRÍ ŠKVOR, známější pod básnickým jménem PAVEL JAVOR, byl na universitě v Montrealu slavnostně promován na doktora filosofie. Všechny anglické i francouzské deníky v Montrealu zaznamenaly tuto událost a většinou přinesly fotografii Pavla Javora a jeho životopis, typický pro čs. exulanta. Dr. Škvor je redaktorem čs. oddělení kanadského rozhlasu a na montrealské universitě přednáší dějiny československé literatury. V závěru promoce rektor university podtrhl básnický význam Pavla Javora. Čtvrtletník této university "Slavic and East European Studies" otiskl současně studii z pera našeho oblastního jednatele v Torontu, dr. Mario Hikla, nazvanou "První dekáda poesie Pavla Javora".

VÁCLAV HLA VATÝ, předseda SVU, přednášel jako host 28. října na universitě státu Maryland o problémech elektromagnetismu a teorii relativity. Po té se prof. Hlavatý zastavil ve Washingtoně, aby projednal řadu aktuálních otázek s gen. tajemníkem SVU dr. Jaroslavem Němcem.

FRANTIŠEK SCHWARZENBERG, profesor Loyola University v Chicagu, proslavil tři přednášky. Především na diskusním večeru Sdružení pro Spojené národy v Chicagu, dále ve spolku "Věrní zůstaneme" tamtéž a konečně byl slavnostním řečníkem na oslavě 28. října v Clevelandu. Večer Sdružení pro Spojené národy řídil novinář Norman Ross a dr. Schwarzenberg

zejména hovořil o povinnosti svobodného světa pomoci politickým uprchlíkům. Ve spolku "Věrní zůstaneme" přednášel o svých dojmech z letní cesty Evropou.

PAVEL ŽELIVAN, oblastní jednatel SVU pro Itálii, vydal v nakladatelství Křesťanské akademie v Římě dvě padesátistranové knížky s názvy: "Původ vesmíru" a "Původ života". Konfrontuje v nich nové a dokonce nejnovější vědecké výsledky v oboru astronomie, biologie a jejich pomocných nauk s křesťanským světovým názorem. Svá zkoumání uzavírá konstatováním, že empirické vědecké poznání počíná dosahovat hranic smyslové zkušenosti a proto začíná opět lámat zeď, příliš těsnou pro lidského ducha, zeď zkušenosti metody. Moderní věda se opět zajímá o metafysické oblasti zkušenosti a, stávajíc se hraničním poznáním, nachází své původní příbuzenské svazky s filozofií.

ZDENĚK DAVID byl promován na doktora filozofie na Harvardské universitě a vyučuje jako docent dějepisu na universitě státu Michigan v Ann Arbor.

MIROSLAV ŠAŠEK, o jehož malířském díle jsme už několikrát referovali, dosáhl úspěchu vskutku mimořádného: Porota, složená z nejpřednějších znalců literatury a umění pro mládež v USA, označila jeho knihu v příloze New York Times za nejlepší knihu pro mládež roku 1960. Loni se Šašek v této scutěži umístil na šestém místě knihou "Toto je Paříž". Letos je

NIKOLI STATISTIKA

Generální tajemník se svými ochotnými spolupracovníky ve Washingtoně udělal generální pořádek v matrice členů SVU. Při pořádání a probírání členských listů vznikla první statistika, napovídající, koho SVU sdružuje. Či lépe řečeno: je to jen jakýsi přehled o členech, jejich povolání nebo vědecké a umělecké specialisaci. Čísla, jak tu budou uvedena, jsou jen předběžná a týkají se stavu členstva SVU před 1. červencem 1960.

Zatím co druhý exil produkoval hlavně ministry, státní tajemníky, státní rady a vysoké důstojníky, exil třetí se dal jinou, duchovnějším cestou. Druhý exil žil převážně z toho, čím byl doma. Ve třetím exilu, hlavně členové mladší generace, musil si skorem každý vypracovat novu existenci; už také u vědomí, že studená válka je zdoluhavější než válka horká. V tom je patrně klíč ke skutečnosti, že třetí exil produkuje převážně profesory a vědecké pracovníky. Pro duchovní zdraví národa je to asi cesta bezpečnější než "Košický program." Záznamy gen. tajemníka ukazují, že v SVU je organizováno 85 profesorů nejrůznějších vědních oborů. SVU má 33 národohospodářů, 31 profesorů politických věd, 24 lé-

kaře (z nichž všichni ovšem nejsou profesory), 15 technických inženýrů, 14 teologů (nikoli jen profesorů), 14 chemiků, z nichž řada pracuje ve výzkumných laboratorích velkých chemických podniků. Dále je v SVU 12 sociologů, 12 historiků, 7 filosofů, 7 architektů (profesorů jen z části), 6 matematiků, 6 fyziků plus jeden astronom a astrofyzik, 5 filologů, 5 biologů, 5 agronomů, 2 psychologové, 2 folkloristé, 1 botanik, 1 zvěrolékař a 1 archeolog.

Tož to jsou zhuba vědy, které členové SVU pěstují. Z umělců má SVU 30 spisovatelů a básníků, 20 výtvarníků (z nichž někteří jsou profesory), 14 hudebníků, t. j. skladatelů, dirigentů a virtuosů, 46 novinářů, 8 zpěváků koncertních či operních, 4 filmaře, 4 literární kritiky a 1 divadelníka.

Jak řečeno, tato čísla nejsou statistikou, ani takovou, o které se říká, že je přesným součtem nepřesných čísel. Je to přibližný přehled o činnosti členů SVU. Přehled, pořízený v naději, že jednou překvapíme členstvo i veřejnost soustavnou studií o intelektuálních hodnotách třetího exilu.

Hn

jeho kniha "Toto je New York", jmenována na prvním místě. Kromě toho N. Y. Timesy v seznamu stovky nejlepších knih pro mládež uvádějí ještě šaškovu knihu "Toto je Řím".

LADISLAV FEIERABEND otiskl v revue "Federalist" na tři pokračo-

vání dokumentární vyličení o československo-polských poradách v Londýně v letech 1940 až 1942. Při těchto poradách se jednalo o vytvoření Polsko-československé konfederace a jednání surovým záskem zmařil Sovětský svaz. Dr. Feierabend byl tehdy jedním ze členů

VZNIK ČESKÉ LITERATURY

Jak vznikla naše česká literatura? Co je její první ukázkou? Je to píseň "Křeš, křeš," to jest "Kyrie eleison" ze mše, je to chorál svatého Václava, jsou to překlady Bible a zapsání legend svatých. Přetněte v naší literatuře tento živý náboženský, existencionální a surrealistický pramen, a co vám zůstane? Zůstanou vám "básně" významné dojičky krav Aloisie Mokráčkové, schválené vesnickým aktivem a zůstanou vám Stalinova socha na Letné. Zůstanou však opravdu? A jak dlouho? Nezůstane déle třeba moderní kostel, postavený Matissem v jižní Francii, nebo obrazy "Ukřižovaného" od Rouaulta?

Petr Den v přednášce "Umění a náboženství."

čs. vlády, pověřených tímto jednáním. Kromě toho otiskl v orgánu amerických zednářů "New Age" článek o zednářství v Československu před druhou světovou válkou.

JIŘÍ KOLAJA, profesor sociologie na universitě v Kentucky se v létě účastnil konference Mezinárodního ústavu pro sociologii, jehož jedním z prvních předsedů byl president Masaryk. Konference se konala v Mexico City a dr. Kolaja tu přednášel na téma: "Tvořivost, vyplývající ze vzájemného styku lidí". — V "American Sociological Review" otiskl pak článek o čs. sociologii, kde zejména zhodnotil dílo nedávno zesnulého nestora čs. sociologů, prof. Arnošta Inocence Bláhy.

MILENA ŠUSTEROVÁ, někdejší sopranistka divadla v Mor. Ostravě,

byla angažována na dvacet týdnů universitou státu Wisconsin, aby podnikla pěvecké turné po vysokých školách státu Wisconsin, Iowa a Michigan. Před nastoupením tohoto úkolu nazpívala Dvořákovy "Biblické písně" na dlouho hrající gramofonovou desku.

VRATISLAV BUŠEK, místopředseda SVU, byl jmenován řádným členem "International Free Academy of Science and Letters", jejíž sídlo je v Paříži. Tato organizace vědců ze země za železnou oponou sdružuje na dvě stě padesát vědeckých pracovníků. Z čs. exulantů jsou členy spisovatel Jan Čep, dr. Jozef Dieška, dr. Lad. Feierabend, prof. Václav Hlavatý, dr. Felix Míkula, dr. Adolf Procházka, dr. Theodor Procházka, dr. Jaroslav Stránský a dr. Josef Vaněk. Členy byli také tito zemřelí exlanti: prof. František Kovárna, dr. Hubert Ripka a dr. Antonín Pavel.

BETKA PAPÁNKOVÁ, předsedkyně Rady žen svobodného Československa a členka Mezinárodní rady žen, zasedala v sociálním výboru Spojených národů jako pozorovatelka této Mezinárodní ženské organizace. Nyní odletěla z pověření Americké rady žen do Nigerie v Africe, aby tam navázala styky s místními organizacemi žen.

JOZEF DIEŠKA, někdejší docent filozofie na Komenského universitě byl počátkem školního roku jmenován mimořádným profesorem filozofie na universitě v Dayton (Mich.). Dosud vyučoval na Borojské koleji v Clevelandu.

JOSEF KALVODA, profesor politických věd na universitě v Hart-

fordu (Conn.) otiskl ve čtvrtletníku "The Yale Review" studii pod názvem "Communist Strategy in Latin America". Ukazuje dokumentárně, že komunisté na rozvrácení Kuby a jiných států Latinské Ameriky užívají těchže metod, jakých užili v Československu.

WALTER TKÁČ, plukovník americké armády, je jeden z osobných lékařův prezidenta Eisenhowera a hlásí sa k slovenskému pôvodu.

MARIO HIKL, oblastní jednatel SVU pro Toronto, dokončil mistrovské zkoušky na univerzitě v Montrealu, a to z dějin literatury. V doktorské práci, kterou připravuje, bude se zabývat čs. exilovou literaturou po roce 1948. Ve čtvrtletníku "Slavic Studies", vydávaném montrealskou universitou, otiskl v jarním čísle studii o nové čs. ústavě a v podzimním čísle studii o poesii Pavla Javora, dr. Jiřího Škvora, který je profesorem české literatury na této univerzitě.

JAN RUBEŠ od posledního čísla našich "Zpráv" absolvoval řadu koncertů a operních vystoupení v Kanadě. Mimořádného uznání se mu dostalo, když byl jmenován čestným občanem Winnipegu, kde řídil hudební festival provincie Manitoba.

JOSEF MARTÍNEK, čestný člen SVU, byl hrdinou ilustrovaného měsíčníku "Minuty", vydávaného největší družstevní pojišťovnou v USA. Měsíčník otiskl pod názvem "Rebel z mnoha příčin" životopisný interview s Josefem Martínkem.

ZDENĚK SALZMANN, profesor na Verde Valley School v Sedona, Ariz., otiskl v "The Anthropological Linguistics" studii o indián-

KAREL HYNEK MÁCHA

Dne 16. listopadu tomu bylo 150 let, co se narodil největší z českých básníků Karel Hynek Mácha. *"Básnické dílo Máchovo je prostoupeno celé dualismem sporů a protiv, dialektikou vnější i vnitřní, koncepce i stylu, látky i výrazu. Dualismus tento odkázal Mácha k harmonisaci vyšší a vyšší, jemnější a jemnější a vroucnější a vroucnější svým nástupcům a dědicům; byl to odkaz celého duchového vývoje moderní české poesie, odkaz života i smrti.*

Ale ku podivu: větve a pruty, které vázala silná pěst Máchova, byť jen vnějškově a jen na chvíle, rozrostly se následovníkům v samostatné protichůdné kmeny. V tom byl ovšem jen důsledek nutnosti vývojové a jejího rozlišujícího zákona. Ale že nenašel se již tvůrčí duch tak silný, který by dokázal ve své době a ve svém díle toho, čeho dokázal šestadvacitiletý Mácha v tvorbě své, totiž aby objal a spojil, byť na chvíli, tento temný var a svár sil jako mohutná amfora krásně klenutých boků a neroztrhl se jim, aby slil, byť jen na minutu, tyto všecky hřbety a propasti v jedinou hladinu okeánské síly a veleby, v níž by se účastnily země i nebe, peklo i ráj stejným dílem, to jest již český osud básnický a bezděčné dostiučinění Máchovu velkému stínu."

F. X. Šalda: "Duše a dílo".

ském jazykozpytu. Skorem současně v "The Journal of American Linguistics" vyšla z jeho péra už několikátá studie o indiánském folkloru a indiánských jazycích.

ZDENĚK PECH, profesor na universitě ve Vancouveru, vybudoval v posledních třech letech na této universitě rozsáhlou českou vědeckou knihovnu. Dr. Pech přednáší dějiny střední Evropy a vede seminář o nacionalismu ve střední a východní Evropě. Studoval zčásti v Kanadě a doktorátu dosáhl v Boulder, Colorado, ve Spojených státech.

IVO FEIERABEND, profesor politických věd na universitě v San Diego, Calif., byl promován na doktora Yale University. Jeho doctorská práce má název "První politický satelit v Evropě" a dr. Feierabend dokazuje, že tímto prvním satelitem byla tak zvaná Druhá (Beranova) Československá republika. Dr. Feierabend daroval svou doctorskou práci "Archivu čs. emigrace" při universitní knihovně v Bloomingtonu, Ind.

RICHARD FRIEDMANN, lékař a uprchlík z Československa, stal se nástupcem humanisty, filantropa a filosofa dr. Alberta Schweitzera. Dr. Friedmann převzal vedení Schweitzerovy nemocnice a lékařské mise v africké republice Gabon.

BOHUŠ BENEŠ otiskl v "Christian Science Monitor" rozměrný článek s fotografiemi o své sochařské škole v Berkeley při Californské universitě. Bohuš Beneš se specialisoval na zpracování naplaveného dřeva (Driftwood), a založil tak jedinou školu toho druhu v USA.

OSKAR MORAWETZ, profesor královské konservatoře hudby v Torontu, dokončil novou sonatu pro housle s doprovodem klavíru. Sonáta měla premiéru, při které účinkovali vynikající kanadský

houslista Ken Perkins s pianistkou Marylou Dawesovou. Premiera vzbudila takovou pozornost, že fotografii skladatelovu i obou interpretů přináší "MacLeans's Magazine".

RUDOLF ŠTURM, bývalý gen. tajemník SVU, byl jmenován mimořádným profesorem (Associate) na Skidmore College v Saratoga Springs, kde vyučuje moderním jazykům a literaturám. V jarním semestru přednášel také na koleji ve Schenectady, N. Y. Na pozvání Rotary Clubu v Saratoga Springs přednášel na téma "Rusko a střední Evropa" a v zápětí na to vedl seminář profesorů středních škol, kde přednášel o ruské literatuře a folkloru a předsedal dvoudenní rozpravě o kultuře v SSSR.

RADOMÍR LUŽA odjel v srpnu na dva roky do Evropy studovat československo-německé vztahy od roku 1918 až 1958, jak jsme již hlásili. Současně připravuje do tisku studii, které se věnoval rok: Vývoj a změny v Komunistické straně Československa.

BORIS ČELOVSKÝ napsal do týdeníku "Saturday Night" v Ottawě článek o historii Filharmonie v Ottawě, jejímž dirigentem je německý hudebník Thomas Mayer, který žil také v Praze. Článek doprovodila kresbami exulantka Věra Hrubá, studentka z Umělecko průmyslové školy v Praze.

KOLOMAN SOKOL, čelný grafik a malíř slovenského původu, žijící ve Philadelphii, byl pozván k účasti na putovní výstavě současné grafiky. Tuto výstavu uspořádá Americká informační služba pro řadu států ve všech dílech světa.

JINDŘICH SVOBODA, žák Václava Talicha, vystupující na Západě pod jménem Henry Swoboda, debutoval jako dirigent v USA, a to na Empire Music Festivalu v Bear Mountains. Dirigent, který nahrál desítky a desítky výborných gramofonových desek s nejlepšími evropskými orchestry, mohl se konečně představit americkému obecenstvu, ačkoli je už asi dvacet let americkým občanem. S celkem slabým a nevyrovnaným orchestrem potvrdil co víme z gramofonových desek: že je výborný muzikant a povoláný interpret české hudby.

PAVEL L. HORECKÝ otiskl rozměrnou studii o nových publikacích vydaných v Československu, a to ve čtvrtletníku "Quarterly Journal of Current Acquisitions", vydávaného Library of Congress. Jde vesměs o soupis a charakteristiku děl jako jsou slovníky, bibliografie, dokumenty, historie atd. S Pavlem Horeckým na této studii spolupracovala paní Myroslava Tomorug.

F. X. HEŠÍK, pseudonym F. X. Havlíček, který vydal před léty ve Frankfurtu knihu povídek a reportáží z komunistického Československa "Die rote Goldene Stadt", uzavřel právě smlouvu s nakladatelstvím v Mnichově, kde vydá historický román o Mistru Třeboňském a o době Karla IV. Kniha má zatím německý titul "Europa war sein Vaterland". Kromě toho F. X. Hešik připravuje do tisku knihu povídek a reportáží ze španělska.

MILOŠ ŠEBOR, profesor v Cookeville v Tennessee, účastnil se světové konference Rotary Clubů v Miami, Fla. Českoslovenští členové byli vřele přijati a britský delegát

UDŽET ČESKOU ŘEČ

Nesprávně chápaná snaha vystěhovalců po konformitě a po asimilaci s americkým prostředím jde ruku v ruce s úpadkem znalosti mateřské řeči vystěhovaleckých dětí, a to začasťe již v druhé generaci. To není problém pouze československých vystěhovalců, ale vystěhovalců všech. A nepůsobí to starosti jen našim krajanům, ale také americkým odpovědným činitelům. Nejde jen o těžkou ztrátu kulturní, ale také o ztrátu hospodářskou. Tímto konformismem jsou Spojené státy zbabovány nejsnadnější cestou, jak udržet v obyvatelstvu znalost cizích jazyků, potřebných v životě diplomatickém i hospodářském.

Proto vznikl rozsáhlý "Languages resources project", vybavený dostatečnými fondy, aby se problémem znalosti a udržení cizích jazyků zabýval. Jeho ředitelem je Dr. Joshua Fishman, 11 West 57th Street, New York 19, N. Y.

Jakmile byly otištěny v tisku zprávy o zřízení tohoto ústředí, SVU vstoupila ve styk s dr. Fishmanem, a to prostřednictvím dr. Hanuše Lexy, předsedy Pracovní skupiny v Novém Yorku. SVU nabídla všechny svoje zkušenosti i spolupráci, která se už dobře vyvíjí. Po návratu z Evropy ujala se přirozeně dalšího jednání pani Marie Provazníková jako předsedkyně Školské komise SVU. SVU vítá všechny podněty svých členů! vb

věnoval svůj proslav Janu Masarykovi a vzpomínce na demokratické Československo.

ZÁZNAMY

Omluva a dikuvzdání: Říjnové číslo "Zpráv SVU" se zdrželo víc, než tiskový referent mohl předpokládat. Sotva se zotavil z nemoci, roztonala se celá tiskárna "Slovenského Sokola", takže tisk byl odložen více než o týden. A než číslo bylo vytištěno, musil tiskový referent odletět služebně na 10 dní do Kalifornie. Expedovat říjnové číslo mohl tedy až po návratu do Nového Yorku. Tím se také opozdila příprava čísla listopadového a tiskový referent se členům za to omlouvá. Potěšující však je, že člen Pracovní skupiny SVU v Novém Yorku, pan Paul Dayton, daroval tiskovému referentovi 75 dolarů, aby mohl listopadové a prosincové číslo vydat ve zvětšeném rozsahu, aniž tím zatížil pokladnu SVU. Také paní M. Alexandrova z New Yorku darovala 20 dolarů k uctění památky své zesnulé maminky. Oběma upřímný dík.

Členové SVU platí roční příspěvek 5 dolarů. Měli by si uvědomit, že SVU jim do roka z těchto pěti dolarů vrátí 2.50 dolarů ve formě deseti čísel "Zpráv SVU", obálek a poštovního.

Blíží se konec roku, a členové SVU by si měli zjistit, zda zaplatili či nezaplatili členský příspěvek za rok 1960. Jak jsme psali v minulém čísle: žijeme jen z členských příspěvků, z darů od členů a z obětavosti volených funkcionářů, kteří si obstarávají práci sami a hradí si sami poštovné a všechny jiné výlohy.

Generální tajemník dr. Jaroslav Němec navštívil 19. a 20. listopadu Nový York, aby se tu poradil se

členy předsednictva a výboru SVU o dalších úkolech. Porad s gen. tajemníkem se účastnili místopředseda dr. Bušek, předseda pracovní skupiny dr. Hanuš Lexa, člen výboru dr. Lad. Radimský a tiskový referent Ivan Herben.

Pracovní skupina SVU ve Washingtonu ustavila definitivně výbor skupiny: Předseda dr. L. Feierabend, místopředseda a tisk. referent Vojta Nevlund, jednatel dr. Míla Rechcigl ml., pokladník dr. M. A. Jansa. Členy výboru bez funkcí jsou dr. Jar. Drábek ml. a red. Jos. Kučera. Pracovní program na příštích pět měsíců byl stanoven takto: Odbočka bude pokračovat v cyklu přednášek na téma "Příspěvky k vývoji ideje československého státu v letech 1938-1948." V listopadu promluví Lad. Feierabend o zkušenostech z protektorátní vlády, v prosinci dr. Jar. Drábek st. o domácím odboji za druhé války, v lednu dr. Theo. Procházka o Berlíně v letech 1938-1944, v únoru dr. Jozef Lettrich o slovenském národním povstání, v březnu dr. Jar. Polach o odbojové činnosti Čechoslováků v Maďarsku za druhé války a v dubnu Arnošt Heidrich přednese druhou část své přednášky o zahraničně politických příčinách čs. tragedie 1948.

V říjnu přednášel ve washingtonské Pracovní skupině v cyklu přednášek o ideji čs. státu někdejší ministr Václav Majer na téma "Cesta do Moskvy a počátky Košického programu". Václav Majer poutavě vylíčil pozadí cesty londýnských ministrů s prezidentem v čele do Moskvy a průběh jednání v Moskvě i v Košicích. Posluchači se dověděli od účastníka mnoho

zajímavých podrobností z této historicky důležité periody našich nejmladších dějin.

Profeserem češtiny na universitě státu Colorado v Boulder byl jmenován dr. Wojatchek, který vyučuje současně maďarštině.

Major Josef Bruner, přispívající člen SVU, zemřel počátkem října Londýně. Narodil se 1906 v Kutné Hoře a po středoškolských studiích se věnoval důstojnické dráze. Byl důstojníkem generálního štábu a specialisoval se na vojenské vědy a tělovýchovu. V exilu byl horlivým pracovníkem v londýnské kolonii a starostou londýnského Sokola.

Pětašedesátky se dožil minulý měsíc evangelista a kazatel Přemysl Pitter v Norimberku. O jeho knihách, vydaných v exilu, jsme již referovali. O jeho velkém díle sociálním psává "Husův lid".

V našich krajských spolcích sa často najdu veľmi cenné unikáty slovenskej a českej spisby. Tak na pr. v Clevelande tamojší Slovenský ústav dostal do vlastníctva Bernolákovu "Etymologiu", písanú v štyroch jazykoch: slovensky, latinsky, maďarsky a nemeccky. Kniha bola vytlačená roku 1791 a má stošesťdesiat strán.

"The Communist Coup in Czechoslovakia" je název knihy, ktorou napсал dr. Kaplan a ktorou vydala Princetonská universita. Práce shrnuje všechny dosavadní dostupné prameny o únorovém puči.

"Muž a pes" jmenuje se kniha od Anthony Richardsona a bude vydána počátkem roku 1961 v Novém Yorku nakladatelstvím Dutton. Je to historie vlčáka, který

byl maskotem 311 perutě čs. v britském letectvu za minulé války. Majitelem psa Antise byl Čech Bezděk, a v románu vystupuje řada známých čs. letců. Pes Antis byl vyznamenán britskou vládou za to, že zachránil mnoho lidí — nakonec zachránil i svého majitele Bezděka, když ho vyvedl po komunistickém puči z Československa. Kniha je tak úspěšná, že Reader's Digest ji otiskl v kondensovaném vydání.

Těžké srdeční operaci musil se v Los Angeles podrobit populární skladatel písni Josef Stelibský. Počle dobrozdání lékařů se operace zdařila, a pacient se rychle zotavuje.

V publikaci **"Kdo je kdo na americkém Západě"**, vydávané nakladatelstvím Farquis v Chicagu, je na rok 1960 uveden nestor českých novinářů a americký básník Josef Martínek, čestný člen SVU.

Náruč svobody se otevřela čs. uprchlíkovi, který s nasazením životu vyskočil v Dánsku se ženou, dvěma malými dětmi a babičkou z lodi a doplaval ke břehům svobodného světa. Je to čs. chemik dr. Jan Roček. Americké listy zaznamenaly, že dojel šťastně do Spojených států a začal pracovat v Cambridge (Mass.), kde mu chemický ústav Harvardské univerzity nabídl vědecké zaměstnání.

Ve službách Spojených národů odjela se dvěma dalšími americkými kvězdami do Gazy v Malé Asii čs. exulantka Božena Pošustová, zpěvačka a tanečnice. Má za úkol bavit v Gaze vojáky Spojených národů. Míla, což je její umělecké jméno, vystoupila mno-

Studijní literaturu obstarává knihkupectví: INTERPRESS LTD., 12, Montagu St. LONDON W. 1, England. Seznamy knih zašleme na požádání zdarma.

hokrát na americké televizi se svým loutkovým divadlem a vystupovala v USA jako zpěvačka i tanečnice.

Československá doplňovací škola ve Washingtonu otevřela letos kursy pro dospělé, a to s nečekaným úspěchem. Přihlásilo se na padesát žáků, takže musily být otevřeny dvě české třídy a slovenská třída pro sedmnáct žáků. Češtině vyučují pí. Hana Feierabendová, dr. Zorka Černá a slovenčině dr. Juraj Slávik. Je to další připomínka rodičům, kteří dovolili, aby jejich děti za krátký čas v USA zapoměly česky nebo slovensky.

V Masaryktown na Floridě byl Slovák Josef Vrtel pověřen federální vládou, aby navrhl novou americkou vlajku s padesáti hvězdami. Jeho návrh byl americkou vládou přijat a vlajka už vlaje nad celými Spojenými státy.

První tanečník "Amerického baletu" John Kriza vrátil se z Moskvy ke svým českým rodičům v Chicagu. Americký tisk otiskl jeho dojmy ze zájezdu do SSSR a o večeri, na kterou byl pozván Chruščovem. John Kriza začal svou taneční kariéru v chicagském Sokole.

PRAVDA O ČSA., KTEROU SI MŮŽE KAŽDÝ OVĚRITI

ČSA jest nejstarší bratrská a sesterská podporující jednotka v Americe, založená roku 1854.

ČSA má přes 50 tisíc členů a do jejich řad náleží mnoho významných příslušníků československého národa, či těch, v jejichž žilách koluje československá krev. Právě zvolený nový guvernér státu Illinois, Otto Kerner, jest jedním z nich.

ČSA štědrě podporuje vše, co slouží československé národní věci v Americe a stojí pevně a nekompromisně za požadavkem obnovení svobody a demokracie ve staré vlasti.

ČSA nabízí 17 různých plánů životního pojištění za mnohem nižší sazby než profesionální obchodní pojišťovny.

ČSA pojistky jsou 100%ně spolehlivé a moderní.

ČSA vyplatila až dosud svým členům přes 30 milionů dolarů v životním pojištění.

ČSA vás ráda uvítá do svých řad jako nového člena.

ČSA 2138 South 61st Court, Cicero 50, Illinois.

Syn slovenských rodičův, Ján Leonard z Clevelandu, bol menovaný za vedúceho úradníka právneho oddelenia tohoto veľmesta.

News of CSASA, Proprietor and Publisher: Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America. Editor Ivan Herben, 41-98 Forley Street, Elmhurst 73, N. Y.. Printed by: "Slovenský Sokol" 283 Oak Street, Perth Amboy, New Jersey.